

Sygn. akt IV Ka 28/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Legnicy - IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Lech Mużyło (spr.)
Sędziowie	SO Barbara Gabrysz SO Marek Poddębniak
Protokolant	stażysta Antonina Kubienna

przy udziale Marcina Polańskiego

Prokuratora Prokuratury Rejonowej del. do Prokuratury Okręgowej w Legnicy

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2013 r.

sprawy **L. M. (M.)**

skazanego wyrokiem łącznym

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Legnicy

od wyroku Sądu Rejonowego w Legnicy

z dnia 22 listopada 2012 r. sygn. akt VIII K 347/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę skazanego L. M. przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Legnicy.

Sygn. akt IV Ka 28/13

UZASADNIENIE

Skazany L. M. wystąpił z wnioskiem o wydanie wyroku łącznego dotyczącego jego osoby, obejmującego wyroki:

1. Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 20 stycznia 2009 r. sygn. akt II K 585/08 za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony w dniu 18 czerwca 2008 r. na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby trzech lat. Jednocześnie oddano skazanego pod dozór kuratora. Postanowieniem Sadu Rejonowego w Legnicy z dnia 06.04.2010 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności. Postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 08.02.2011 r. warunkowo zwolniono skazanego z okresu próby do 08.02.2013 r.
2. Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 08 stycznia 2010 r. sygn. akt

II K 537/09 za czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 10 lutego 2009 r. na karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 (trzech) lat. Jednocześnie oddano skazanego pod dozór kuratora. Orzeczono od skazanego na rzecz pokrzywdzonego obowiązek naprawienia szkody. Postanowieniem z dnia 04.07.2011 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności.

3. Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 05 maja 2011 r. sygn. akt

VIII K 1586/10, za czyn z art. 278 § 1 k.k. popełniony w dniu 06 czerwca 2010 r. na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności.

4. Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 25 października 2011 r. sygn. akt VIII K 570/11 za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 22 kwietnia 2011 r. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Sąd zaliczył skazanemu na poczet wymierzonej kary pozbawienia wolności okres jego zatrzymania od 22 do 23 kwietnia 2011 r. przyjmując jeden dzień zatrzymania za równoważny jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

5. Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 15 listopada 2011 r. sygn. akt

VIII K 615/11 za czyn z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 13 czerwca 2011 r. na karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Sąd zaliczył skazanemu na poczet wymierzonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od 13 czerwca 2011 r. do 16 czerwca 2011 r.

Sąd Rejonowy w Legnicy wyrokiem łącznym z dnia 22 listopada 2012 roku wydanym w sprawie VIII K 347/12:

I. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k., art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu Ł. M. kary pozbawienia wolności opisane w punkcie 4 i 5 części wstępnej wyroku łącznego i wymierzył mu karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet wymierzonej kary łącznej pozbawienia wolności okresy faktycznie odbytych kar w połączonych sprawach;

III. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie karne w przedmiocie wydania wyroku łącznego z wyroków opisanych w punkcie 1, 2 i 3 części wstępnej wyroku;

IV. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i nie wymierza mu opłaty.

Wyrok ten zaskarżył apelacją prokurator. Apelacja zarzucała obrazę prawa karnego materialnego w postaci przepisu art. 85 k.k. polegającą na tym, że sąd uznając spełnienie przesłanek do wydania wyroku łącznego – połączył skazanemu Ł. M. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami:

- z dnia 25.10.2011 r. w wymiarze 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn popełniony w dniu 22 kwietnia 2011 r.

- z dnia 15.11.2011 r. w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 13.06.2011 r.

podczas gdy zgodnie z obowiązującą zasadą chronologii skazań winien był połączyć wyroki opisane w pkt 3 i 4 części wstępnej wyroku

i wnosila o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Legnicy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jest zasadna.

Właściwe odczytanie zarzutu apelacji sprowadza się do błędnego rozumienia przez Sąd Rejonowy treści art. 85 k.k.

Wprawdzie analiza pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd Rejonowy orzekając w niniejszej sprawie nie tracił z pola widzenia literalnego brzmienia art. 85 k.k. (k 2 uzasadnienia), jednakże samo orzeczenie, a w szczególności konfiguracja wyroków, które uznał za właściwe do połączenia prowadzi do wniosku, że w istocie przepis ten zignorował.

Truizmem będzie przypomnienie, że przepis art. 85 k.k. stanowi definicję tzw. realnego zbiegu przestępstw, który ma miejsce wówczas gdy sprawca popełnia dwa lub więcej przestępstw zanim zapadnie pierwszy wyrok – chociażby nieprawomocny – co do któregośkolwiek z nich.

W świetle tej definicji jedynym warunkiem zbiegania się dwóch lub więcej przestępstw popełnionych przez tego samego sprawcę jest stwierdzenie, że nie zostały one przedzielone wyrokiem skazującym – co oznacza, że łańcuch tworzący zbieg realny zostaje przerwany z datą wydania przez sąd wyroku skazującego odnośnie któregośkolwiek z nich.

W postępowaniu o wydanie wyroku łącznego wprawdzie podlegające połączeniu kary zawarte są już w prawomocnych wyrokach, to jednak ów zabieg procesowy jest w istocie realizacją instytucji realnego zbiegu przestępstw ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Jedną z tych konsekwencji jest wykluczenie jakiegokolwiek dowolności, czy wybiórczości ze strony sądu przy kompozycji wyroków, które mogą podlegać połączeniu.

Analiza gramatyczna treści art. 85 k.k. nie pozostawia bowiem wątpliwości, że zawarte tam sformułowanie „pierwszy wyrok” oznacza chronologicznie najwcześniejszy z wyroków objętych postępowaniem o wydanie wyroku łącznego.

Inaczej mówiąc pierwszy wyrok to wyrok, który zapadł przed popełnieniem przez skazanego kolejnych przestępstw.

Odnosząc powyższe uwagi do realiów niniejszej sprawy trzeba zauważyć, że owym pierwszym chronologicznie wyrokiem jest wyrok Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 5.05.2011 roku sygn. akt VIII K 1586/10 (opisany pod poz. 3 części wstępnej).

Wszelkie zatem rozważania odnośnie możliwości wydania wyroku łącznego w tej sprawie należy zacząć od oceny relacji pozostałych skazań w odniesieniu do tego właśnie pierwszego wyroku.

Przeprowadzona w tym zakresie analiza wskazuje, że jedynym z uwagi na czas popełnienia czynu wyrokiem nadającym się do połączenia jest wyrok Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 25.10.2011 roku sygn. akt VIII K 570/11 (opisany pod poz. 4 części wstępnej).

Tymczasem Sąd Rejonowy połączył wyroki opisane w pkt 4 i 5 części wstępnej nie zwracając uwagi na chronologię dat, z której wynika jednoznacznie, że wyrok opisany pod poz. 3 jest tym „pierwszym” w rozumieniu treści art. 85 k.k.

Sąd Okręgowy dostrzega przy tym, że z uwagi na kary wymierzone poszczególnymi wyrokami połączenie wyroków z pkt 4 i 5 części wstępnej jest korzystniejsze dla skazanego, aniżeli postulowane połączenie kar z wyroków określonych w pkt 3 i 4 części wstępnej.

Należy jednak pamiętać, że „korzyści” dla sprawcy w zasadzie nie stanowią żadnego istotnego kryterium uwzględnianego przy wyroku łącznym.

Ogólnie bowiem przyjmuje się, że wyrok łączny wprawdzie wiąże się z pewną korzyścią dla skazanego, ale nieprzekraczalną granicą tej korzyści pozostaje jedynie to, by kara łączna nie stanowiła większej dolegliwości od tej jaka wystąpiłaby w przypadku odrębnego wykonania kar podlegających połączeniu.

Jeżeli więc Sąd Rejonowy orzekając w niniejszej sprawie kierował się tzw. najkorzystniejszym dla skazanego wariantem połączenia wyroków, to również w świetle przytoczonego wyżej poglądu takie rozstrzygnięcie nie mogło znaleźć akceptacji.

Na koniec wypada jedynie przypomnieć, że wobec istnienia daleko idących rozbieżności orzecznich w zakresie podnoszonej tu problematyki Sąd Najwyższy uchwałą, której nadał moc zasady prawnej z dnia 25.02.2005 r. orzekł, że cyt. „zawarty w art. 85 k.k. zwrot – „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstw” (OSNKW – 2005, z. 2, poz. 13).

Uchwała ta opowiedziała się zatem za stanowiskiem określanym jako wykładania restryktywna, niedająca swobody sądowi w doborze wyroków podlegających łączeniu i stanowi przeciwieństwo bardziej elastycznej interpretacji konfiguracyjnej zbiegu przestępstw, dającej szersze możliwości kształtowania kary łącznej.

Reasumując należało przyjąć, że w świetle przedstawionej wyżej argumentacji zaskarżony wyrok został wydany z rażącym naruszeniem treści art. 85 k.k. – w konsekwencji więc podlegał uchyleniu.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy uwzględni cyt. wyżej uchwałę SN, a także uwagi zawarte w treści niniejszego uzasadnienia.